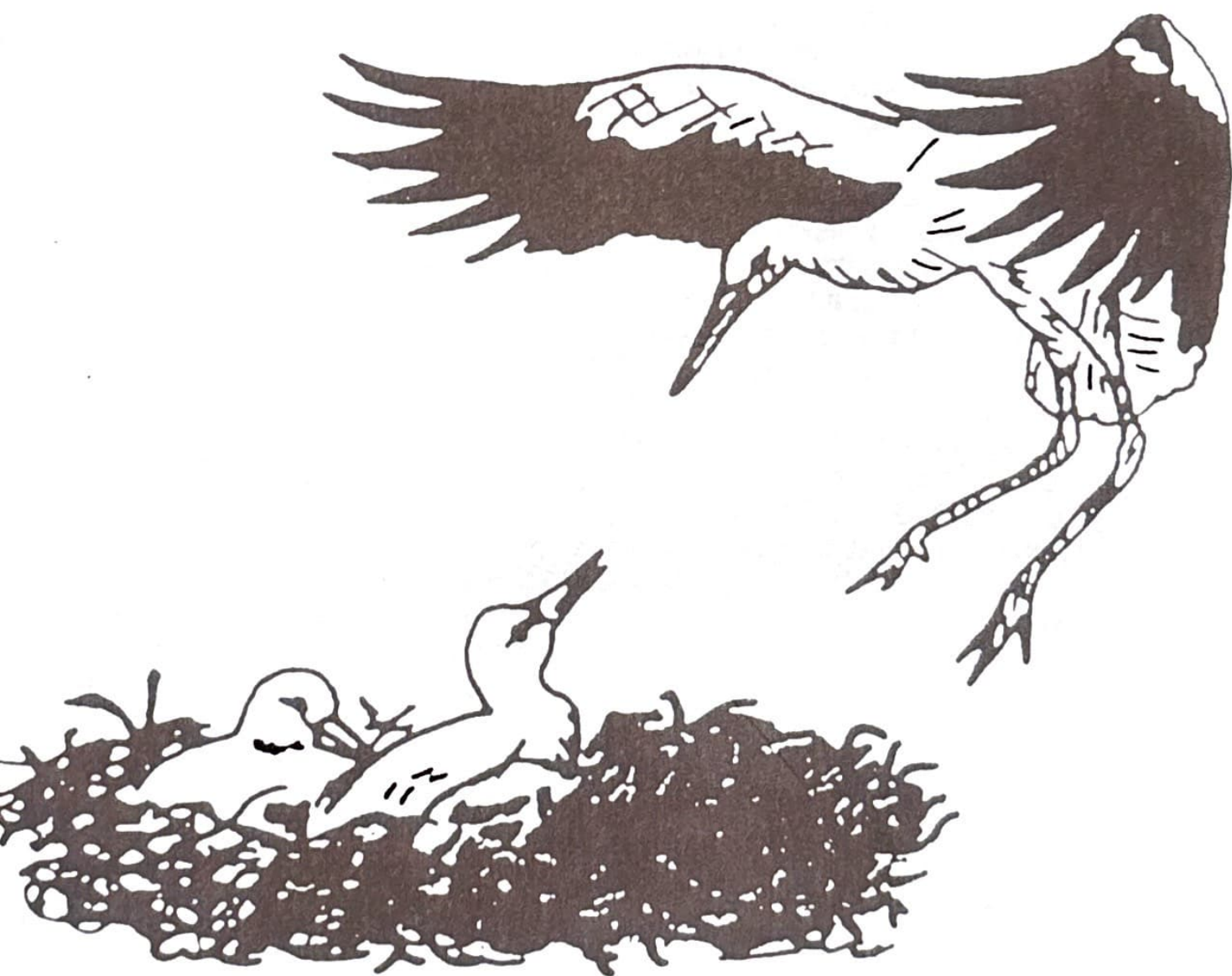

JAARVERSLAG

"IT EIBERTSHIEM"

Earnewâld

1980

1994

1995

BESTE OOIEVAARSVRIENDEN,
Bij dezen doen wij U toekomen het jaarverslag
van "IT EIBERTSHIEM" betreffende het jaar
1994.

Ook in het afgelopen jaar is er weer hard ge-
werkt voor de ooievaars en we hopen middels
dit verslag daar een korte impressie van te
geven.

Vervolgens willen we in dit verslag ook verder
terugblikken, dus niet alleen naar 1994 maar
ook naar de jaren voor '94.

Daarnaast willen we uiteraard ook nog wat ver-
melden wat meer toekomst gericht is. Regeren is
vooruit zien en dat geldt zeer zeker wanneer
je met levende have bezig bent, daarover later
meer.

Al met al heeft het er de schijn van dat dit
verslag een iets andere opzet kent dan de
voorgaande en dat is ook de bedoeling.

Immers wanneer U ons jaarverslag van 1994 ont-
vangt zitten we reeds ver in 1995 en dat is
voor ons weer een jubileum jaar. Een jaar ook
met tal van extra activiteiten en dat willen
we laten merken, ook aan U !!!

Vandaar in dit jaarverslag een terugblik op 15
jaar "IT EIBERTSHIEM".

Daarnaast bij dit jaarverslag de brochure :
DE OOIEVAAR TERUG IN NEDERLAND.

Het was nl. vorig jaar precies 25 jaar geleden
dat Vogelbescherming Nederland het startsein
gaf voor het herintroductieproject rond de
ooievaars. De bijgaande brochure schetst een
beeld van de afgelopen 25 jaar, van de gevaren
van vandaag de dag, van de nog te zetten stap-
pen in het kader van dit ooievaarsproject en
het laat U prachtig in kleur "genieten" van de
ooievaar in al zijn facetten.

Vervolgens willen wij direct op deze eerste
pagina Uw speciale aandacht vragen voor onze
"jubileum weekeinden" in juni.

U houdt toch wel een van de dagen vrij ?
Want op 10/11 of 17/18 juni moet U naar Eerne-
woude.

WAAROM ?????????????

Lees vooral verder.

KANTTEKENING.

VAN NIEUW NAAR OUD ?

Bij de jaarwisselingen past vaak een moment
van bezinning: een terugblik en een vooruit-
blik. Het verleden wordt vastgelegd in een
jaarverslag en de vraag wordt gesteld: En hoe
nu verder ?

Bij het wisselen van de jaren krijg je veelal
een positief gevoel van: We gaan van oud naar
nieuw. Maar kun je dat na 15 jaar ook nog zeg-
gen of speelt dan juist het omgekeerde. Het
nieuwe is er af en alles dreigt oud te zijn of
te worden.

Vandaar de kop: VAN NIEUW NAAR OUD.

Van de 9000 vogelsoorten worden er 1200 recht-
streeks met uitsterven bedreigd. De belangrik-
ste oorzaak is de vernietiging van natuurge-
bieden. De internationale handel in vele soor-
ten planten en dieren bestaat al sinds de
achttiende eeuw. De achtergronden zijn divers,
van modeartikel tot interesse bij "liefheb-
bers" voor zeldzame soorten. De economische
groei van deze handel blijft nog steeds toene-
men en in termen van illegale handel staat de
handel in wilde planten en dieren op de tweede
plaats, na de handel in drugs. De rode lijst van
bedreigde zoogdieren in Nederland bevat dertig
namen. Het is een opmerkelijk aantal; bijna de
helft van de 65 soorten die tot de inheemse
zoogdierenfauna wordt gerekend. In de afgelopen
30 jaar zijn 4 soorten uitgestorven!

Zomaar een drietal feiten waar je niet vrolijk
van wordt. VAN NIEUW NAAR OUD ?

Zeker niet ! Dat er een taak ligt voor IT Ei-
bertshiem staat buiten kijf. We zijn bezig met
een uniek project en ook na een inzet van ve-
len gedurende de afgelopen 15 jaar, waar we met
respect en trots op terugzien, is er voor mor-
gen en overmorgen nog volop werk te doen.

Trots, want je ziet tegenwoordig weer steeds
vaker ooievaars. De grote zwart/witte vogel is
in Nederland geen zeldzame verschijning meer.

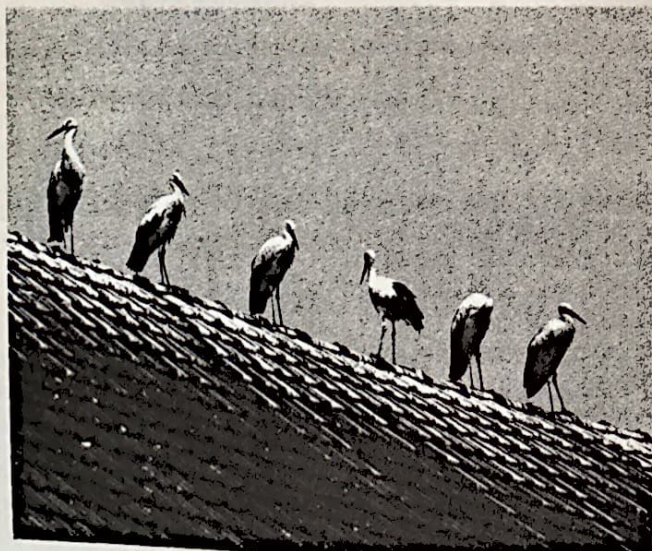
De zwever bij uitstrek van het natte land
dreigde uit het Nederlandse landschap te ver-
dwijnen. Het platte land veranderde in korte

tijd zo sterk dat de ooievaar zich er niet meer thuis voelde. Met de verdere intensivering in de landbouw verdween ook een rijk dierenleven op het platteland en de ooievaar vond er dan ook steeds minder voedsel. Dit in combinatie met de steeds onveiliger wordende trekroutes deed het tal ooievaars drastisch dalen. In dit verslagjaar was het 25 jaar geleden dat Vogelbescherming probeerde het tij te keren door een herintroductie-project te starten.

Inmiddels zijn de eerste successen geboekt. De ooievaar krijgt een nieuwe kans in Nederland. Niet in de laatste plaats mede dankzij de buitenstations en dus ook een beetje dankzij It Eibertshiem.

Dat beetje is voldoende om met respect en trots op terug te zien. Het is ook voldoende om morgen en overmorgen met misschien nog wel meer inzet aan het werk te gaan voor het behoud van "onze" ooievaars in Friesland en daarbuiten. Gezamenlijk vraagt dat het elan ervoor te willen gaan, voor een leefomgeving waarin naast de mens ook de ooievaar zich weer veilig en thuis voelt.

Voor ons is dat dan ook de uitdaging voor de komende vijftien jaar !

RESULTATEN IT EIBERTSHIEM IN 1994.

Rond 28 maart werd het eerste ei gelegd en er zouden nog 32 volgen. In totaal hadden we 9 broedparen, waarvan er 8 vrijvliegend en 1 paar in de kooi. In totaal waren die 9 paren goed voor 33 eieren en dat is een hoog aantal. Er waren nl. 4 paren met elk 5 eieren. Vrij snel nadat 2 paren hun legsel van 5 eieren compleet hadden ontstonden er nestgevechten van zo grote omvang dat alle eieren verloren gingen en beide paren begonnen jammer genoeg niet aan een tweede poging. Dit was er mede oorzaak van dat het eerste jong op 10 mei uit het ei kwam. Bij een ander paar met ook 5 eieren waren 4 eieren onbevruucht.

Naast de 2 al genoemde paren was er nog een derde paar waarbij het enigste ei ook onder het nest werd gevonden.

In totaal werden er 11 jongen geboren waarvan er 3 dood gingen.

Op 15 juli lukt het een van de jongen na de nodige oefeningen om zelfstandig het nest te verlaten. De overige 5 vrijvliegende jongen volgden later. Het paar in de kooi bracht ook 2 jongen groot. In totaal werden er dus 8 jonge ooievaars vliegvlug.

LANDELIJKE ONTWIKKELINGEN.

Landelijk waren de ontwikkelingen ook dit jaar goed te noemen. Weliswaar was het totaal aantal groot geworden jongen lager dan vorig jaar maar het extreme weer van het voorjaar was daar allicht debet aan.

In totaal waren er in 1994 204 vrijvliegende paren en er waren 19 paren in de kooi.

De vrijvliegende paren brachten 284 jongen groot. De 19 kooiparen brachten 29 jongen groot. In 1994 was het totaal aantal volgroeide jongen derhalve 313.

Nog wat cijfers: Het gemiddeld aantal eieren per paar was 3,5. Het gemiddeld aantal uitgekomen eieren per paar 2,2. Het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per paar was 1,4.

Het aantal gelegde eieren werd in '94 geschat op 785 en het aantal uitgekomen eieren op 495. Dat is 63%. Er zijn 313 jongen groot gebracht.

(40% van het aantal eieren en 63 % van het aantal uitgekomen eieren) Deze getallen liggen duidelijk ongunstiger dan in 1993. Toen was het aantal groot gebrachte jongen 405. Hoewel het gemiddeld aantal eieren per paar in '94 dus iets hoger lag dan in '93 is het aantal vol-groeide jongen dus gedaald met ruim 90 stuks. We hopen maar dat we dit jaar een stijging krijgen van meer dan 100 stuks maar dat blijft uiteraard afwachten.

TERUGBLIK BIJ 15 JAAR IT EIBERTSHIEM.

De start van It Eibertshiem is dan formeel op 8 mei 15 jaar geleden maar de voorbereidingen zijn uiteraard al veel eerder begonnen. Daarvoor moeten we terug naar 1979 toen er bij It Fryske Gea werd nagedacht wat men zou kunnen doen in het kader van het 50 jarig bestaan van "it Gea". In diezelfde periode was de Nederlandse vereniging tot bescherming van Vogels te Zeist op zoek naar geschikte lokaties en groepen vrijwilligers om een buitenstation op te zetten. It Fryske Gea heeft toen het initiatief genomen en zich gemeld bij vogelbescherming dat rond Eernewoude waarschijnlijk een geschikt biotoop lag voor de ooievaars en dat er qua lokatie dus geen problemen waren. Een voorwaarde was dat er voor het werk en de financiering mensen en middelen moesten komen.

In 1980 zijn de eerste paar maanden dan ook vooral gebruikt om in allerlei besprekingen een basis te leggen voor een werkwijze waarbij een langdurige looptijd voor dit project gewaarborgd zou zijn. Die werd dus gevonden in een Eibertshiem werkgroep. Om het ontstaan daarvan nog even te schetsen laten we onze voorzitter aan het woord.
(H. Folkertsma, voorzitter vanaf 1980 tot heden)

In 1979 werd ik door Dhr. C.J.A. Wijnaendts (de toenmalige projectleider) benaderd met de vraag of ik niet mee zou willen werken aan het opzetten van een buitenstation in Eernewoude. Ik had in de beginjaren zeventig een paar ooievaars "geadopteerd" in Het Liesveld en had daardoor ook een aantal keren contact gehad met Wijnaendts. Hij wist dus van mijn interesse

voor ooievaars en omdat ik toen toevallig ook nog in de buurt woonde en voor Vogelbescherming ook al andere dingen deed werd ik dus door hem gepolst. Omdat het me wel wat leek werd afgesproken dat ik ook contact op zou nemen met It Fryske Gea.

Van rentmeester Krekt, kreeg ik te horen dat hulp zeer welkom was en dat zij mij ook zouden benaderen maar dan als voorzitter van de vogelwacht. It Fryske Gea stond nl. een soort werkgroep voor ogen gevormd door mensen uit de omringende vogelwachten en van It Gea. Ik was toen nog voorzitter van de vogelwacht Garijp en volgens Dhr. Krekt was mijn ooievaars interesse een gunstige bijkomstigheid.

De omringende vogelwachten van Eernewoude (Garijp, Oudega en Grouw) werden dus benaderd alsmede een tal medewerkers van It Fryske Gea. De eerste besprekingen met Gea opzichter Dhr. Annema, Dhr. Krekt, (rentmeester), Dhr. H. de Boer (voorzitter) en Dhr. Wijnaendts, die werden gehouden in Eernewoude en in "Het Witte Huis" te Beetsterzwaag, herinner ik mij nog goed. Daarna kwamen ook de diverse vertegenwoordigers van de vogelwachten alsmede andere medewerkers van It Gea erbij en werd Eernewoude de vaste vergaderplaats.

Tot zover de voorzitter.

In februari werd de werkgroep samengesteld en bestond toen uit: G. Dijkstra, K. Tiekstra, K. vd. Wal, A. Teijema, H. Folkertsma, W. Hooghiemster, J. Koopmans, J. Kuipers, K. Welling en P. de Wit. (En over enthousiasme gesproken; de laatste 6 personen maken nog steeds deel uit van de werkgroep) In maart zijn we toen met de bouw van start gegaan en tot 8 mei kwamen we handen, tijd en geld tekort.

Op 8 mei is het dan zover, de eerste 14 ooievaars worden gebracht door Aad Smits van Het Liesveld. Tijdens de officiële openingshandeling is er een opgetogen Wijnaendts en een Hielke de Boer die vlieg oefeningen doet maar al snel blijkt dat ooievaars dat veel beter kunnen. Ook de voorzitter van It Eibertshiem is zeer tevreden, naast het belangrijkste, de ooievaars, zijn ook de eerste 60 donateurs er en diverse bijdragen voor een totaal van F3000,-
In december, vermeld het verslag van 1980 zijn

er 200 donateurs, hebben we ruim Fl1.000,- uitgegeven en rest er nog een tekort van F4200,- waar ook al een sponsor voor is. En last but not least, de ooievaars maken het uitstekend!

Dan volgen er voor It Eibertshiem een aantal moeilijke jaren. We willen graag in een korte tijd veel ooievaars op zien groeien maar dat blijkt een moeilijk proces. Het eerste jong wordt wel direct in 1981 geboren en overleefd het ook maar de eerste jaren is er geen sprake van veel jonge ooievaars. En we wisten dat er in de natuur ook van alles mis kan gaan maar het valt menselijkerwijs steeds zo tegen wanneer er bij het enigste broedpaar ook nog jongen dood gaan.

De eerste 6 jaar van ons bestaan komen we niet verder dan 1 broedpaar en wanneer er dan eindelijk 2 lijken te zijn gaat er 1 ooievaar dood van het "vaste" paar, zodat er toch maar weer 1 paar overblijft.

In de eerste 10 jaar van ons bestaan worden er 14 jonge ooievaars groot. In de daarop volgende 5 jaar komen we duidelijk in de lift want in die periode worden er 60 jongen groot. Dat geeft wel aan dat moed en doorzettingsvermogen voor de werkgroep leden een vereiste is en we hopen uiteraard dat de trend van de afgelopen 5 jaar zich doorzet en zich mogelijk blijft verbeteren. Hoop doet leven!

ANDERE NIEUWSFEITEN UIT DE AFGELOPEN 15 JAAR.

1980 dec. Het jaarverslag vermeld: Alle 10 grondooievaars zijn in de kost genomen voor Fl100,- per jaar en het aantal donateurs is inmiddels de 200 gepasseerd.

In 1981 werd de eerste ooievaar geboren op It Eibertshiem en kregen we ook de eerste buitenlander op visite. Een ooievaar uit Helgoland.

Op 13 mrt. 1982 werd het eerste ooievaarsnest in Eernewoude geplaatst op verzoek van de V.V.V. aldaar. Op 28 sept. werd ons eerste info-paneel onthuld een cadeau van de Federatie Friesland van Sportvisserverenigingen.

Voorjaar 1983 werd er een Zwitserse ooievaar

gesignaleerd in Bolsward. De cartoon in de Leeuwarder Courant laat een jodelende ooievaar zien. In dec. komt er in Eernewoude een ooievaar uit Duitsland aan die na vele pogingen uiteindelijk gevangen werd in Harlingen.

Het jaarverslag 1984 vermeldt dat we in febr. de derde broedkooi bijbouwden, dat in Spanga het achtste buitenstation werd geopend en dat we het 15 jarig bestaan vierden van het landelijke ooievaarsproject met een open dag. In sept. verongelukt een van onze ooievaars die in mei geboren was door een botsing met een hoogspanningsmast. Plaats Aubigny Somme, Frankrijk. Afstand van Eernewoude 431 km.

Een ander belangrijk nieuwsfeit was dat een ooievaar geboren in 1982 op It Eibertshiem in Berkum (dicht bij Zwolle) een geslaagde broedpoging deed met een ooievaar vanuit het station in Zegveld.

In 1985 kregen we voor het eerst te maken met een strenge winter. Meer dan 20 graden vorst hadden onze ooievaars bij ons nog niet meegeemaakt. De voedseltoename bleek duidelijk genomen.

Landelijk werden er 50 ooievaars vliegvlug.

In 1986 hebben we voor het eerst te maken met twee vrijvliegende paren !

Onze jongen gaan helaas dood door wat wij noemden de rubber affaire. De volwassen ooievaars pikken al fouragerend stukjes rubber op en "voeren" dat ook aan de jongen die daardoor verstopt raken. Via de afdeling kunst en rubber van T.N.O. blijkt het om een rubbersoort te gaan die zeer algemeen wordt toegepast. Wie de boosdoener(s) zijn weten we dus niet.

In oktober gaat er een 11 jaar oude ooievaar dood.

Dit is een van de vogels die vanaf 1981 een vrijvliegend paar vormden. De vogel was in 1974 geringd in Duitsland, was daarna in Denemarken gesignaleerd en ook in Ierland ! In 1977 werd hij gewond aangetroffen nabij Beetsterzwaag en zodoende overgebracht naar Het Liesveld en vandaar uit kwam hij dus in 1980 in Eernewoude aan.

Op 11 sept. 1987 overleed op 89 jarige leeftijd Dhr. C.J.A. Wijnaendts. Vanaf de start bij het ooievaarsproject betrokken en tot voor kort projectleider. Het enthousiasme voor het project zullen we zeker aan hem te danken hebben.

Voor het eerst nestelt er ook een paar op de boerderij wat uiteraard een fantastische aanblik geeft. Met de daarbij geplaatste camera kunnen we de ooievaars continu in de gaten houden en ook voor de bezoekers is dat een fraaie aanwinst.

In 1988 hadden we voor het eerst drie vrijvliegende paren. Dat, dat geen garantie voor een beter succes was werd later ook duidelijk want 1988 was ook het eerste jaar waarin er geen jongen groot werden. De pers meldde dan ook dat er jongen waren gestolen en dat de rest doodgegaan was en dat daarom It Eibertshiem ging sluiten. Het jaarverslag meldt dat niets minder waar is. Onze voorzitter had afgelopen zomer in Zwitserland met Dhr. Max Bloesch de resultaten van It Eibertshiem nog eens besproken en deze had gereageerd in de trant van : man waar maak je je druk om, ik heb de eerste 10 jaar nooit een jonge ooievaar gezien !

In 1989 hebben we naast uitgebreid onderhoud aan It Eibertshiem ook het loopgedeelte met gaas overdekt. Dit om ervoor te kunnen zorgen dat vrijvliegende ooievaars niet automatisch bijgevoerd worden met eendagskuikens.

We zagen nl. nogal eens dat jonge ooievaars van een paar dagen oud alleen gevoerd werden met hele eendagskuikens. Nu worden de volwassen vogels meer gedwongen om zelf voedsel te zoeken. Als tweede voordeel waren we met het overdekken van het loopgedeelte verlost van het kortwieken en/of gebruiken van vleugelriemen welke de ooievaars het wegvliegen belet.

In 1990 vierden we het 10 jarig jubileum en er werden 10 jonge ooievaars vliegvlug !

Op de jaarlijkse bijeenkomst van alle buitenstations die in dat jaar in Eernewoude werd gehouden kreeg Dhr. C. Vos (projectleider) de gouden lepelaar uitgereikt.

Andere nieuwsfeiten uit de rubriek wist u dat

waren: *Onze beheerder N. Minnema werd geconfronteerd met een melding van: Er hangt een ooievaar aan het nest! De vogel was klem komen te zitten met zijn poot in de gevlochten opstaande nestrand.

*Werkgroeplid J. Koopmans een ooievaar kreeg aangeleverd vanaf Terschelling via Dhr. Hessel Wiegman. De vogel kwam per boot in Harlingen aan in een zeer grote doos. Dat hij gevoerd was met vis kon Koopmans bij het openen van de doos goed ruiken!

*Onze voorzitter op visite in Lemmer ontwaarde hoog in de lucht 5 ooievaars. Na enige tijd streken ze in Lemmer neer en het bleek dat 3 van de 5 uit Eernewoude afkomstig waren.

In 1991 werd er een nest geplaatst in Hinde-loopen, maakten we een begin met de herinrichting van ons deel van de tentoonstelling in de Reidplum en waren ooievaars meer dan ooit te voren nieuws. Niet in het voorjaar zoals te doen gebruikelijk maar in het najaar. In dec. nl. werden er een 80-tal gestolen in Het Liesveld en dat was er de oorzaak van dat de ooievaars bijna dagelijks in een of ander journaal waren te zien. Het grootste deel van de 80 ooievaars wordt bij Nijeberkoop terug gevonden.

Het voorjaar van 1992 gebruiken we om het tal nesten in de omgeving van ons station uit te breiden.

Traditiegetrouw organiseerde de natuurbeschermingswacht Gorredijk weer een fietstocht waarbij de opbrengsten voor de ooievaars zijn. Dit jaar kwamen de fietsers voor het eerst ook langs It Eibertshiem, een extra lange tocht dus in 1992.

Belangrijk is ook de melding van een ooievaar die in Guinee in Afrika werd geschoten. Dat was nl. de eerste melding uit Afrika van een in Eernewoude geboren ooievaar.

1993 Is tot dusverre ons beste ooievaars jaar geweest. In dat jaar werden er 20 jongen vliegvlug.

In Friesland werden op verschillende plaatsen zwarte ooievaars gesignaleerd.

Vogelbescherming werkt al 25 jaar aan het ooievaarsproject.

Internationaal wordt er een werkgroep opgericht in het Zwitserse Basel om ook in dat verband het belang van een ooievaarsproject nog eens te onderstrepen.

In 1994 werden we getroffen door diverse nestgevechten waardoor we nogal wat eieren verloren. Verder zijn we druk in de weer met de voorbereiding van 15 jaar It Eibertshiem.

WAAR (VER)BLIJVEN DE OOIEVAARS VAN IT EIBERTSHIEM.

Deze vraag wordt vaak gesteld aan alle werkgroepleden, vandaar dan ook dat het ons verstandig leek om eens een overzichtje te maken van buitenlandse meldingen van ooievaars die in Eernewoude geboren zijn. Het betreft hier alle meldingen van de afgelopen 5 jaar. Het eerste nummer betreft het ringnummer van de ooievaar.

*1197 geb. 1991. Vogel gedood op 6 sept. '91 door elektrokutatie in Cars. (Frankrijk)

*1605 geb. 1991. Vogel geschoten in jan. '92 in Guinea, M'Baliala. Afrika. (Het betreft hier de meest verre terugmelding, 4700 km.)

*772 geb. 1990. Afgelezen 03-04-'92 in Diele Weser-Ems Duitsland.

*652 geb. 1987. Afgelezen 19-10-'92 in Oberfranken, Grossweinstein. Duitsland.

*1703 geb. 1992. Vogel geschoten gevonden in Haute-Vienne, Champnetery, Frankrijk.

*1210 ge. 1992. Vogel op 1 okt. dood gevonden in Noth, Creuse, Frankrijk.

*1702 geb. 1992. Vogel werd op 05-11-'92 gewond opgevangen in Huesca, Binebar. Spanje.

*2130 geb. 1993. Gevangen en weer losgelaten in Herault, Lezignan la Cebe Frankrijk.

*2134 geb. 1993. Vogel werd op 11-09-93 vers dood gevonden in Cadiz, Los Barrios, Spanje.

*1208 geb. 1990. Afgelezen op 05-09-'93 in Mittelfranken, Erlangen-Eltersdorf. Duitsland.

*1709 geb. 1992. Afgelezen op 06-09/27-09/01-10-'93 in Neuburg, Weser-Ems Duitsland.

*2124 geb. 1993. Afgelezen op 05-08-'94 en op 29-08-'94 in Munster, Rieselfelder. Duitsland.

In totaal hebben we hier dus 12 buitenlandse meldingen. Aardig is om b.v. te zien dat van onze 8 jongen uit 1992 er 4 buitenlandse meldingen zijn. Twee vogels gesignaleerd in Frankrijk, een ander gezien in Spanje en nog een in Duitsland. Een terugmeldingspercentage van 50% en dat is uitermate hoog!

Landelijk ligt dit percentage veel lager en zelfs van jaar tot jaar komen er uitzonderlijke verschillen voor. Om het beeld enigszins compleet te maken gaan we betreffende 1992 ook eens kijken wat we landelijk aan meldingen binnenkrijgen. In 1992 werden er 183 jonge ooievaars geringsd die vrijvliegend waren. Volgens de gegevens van de gezamenlijke buitenstations zijn de meeste ooievaars beging augustus vertrokken van de buitenstations. In de periode van 8 aug. '92 tot 1 nov. '93 worden er 37 ooievaars teruggemeld uit het buitenland.

Een percentage van 20%. De terugmeldingen zijn als volgt verdeeld. Frankrijk (20) Spanje (7) België (4) Duitsland (4) Marokko (1) Turkije (1). Van deze 37 meldingen zijn er 17 gedood door electrocutatie, waarvan er 13 in Frankrijk. In augustus en september komen er 18 meldingen binnen uit Frankrijk. De eerste melding is er op 8 augustus. De melding uit Turkije dateert van 28 augustus (Bosporus) en het betreft hier een ooievaar uit De Wijk. De eerste melding uit Spanje is er op 22 september. De melding uit Marokko dateert van 16 januari 1993.

Zo zien we dus dat we van 1 geboortelaar een schat aan gegevens krijgen aangeleverd middels ringgegevens.

We gaan nog even terug naar 1991. Op 25 juni gingen we een ooievaar in Eernewoude en op 25 januari wordt deze vogel geschoten in het Guinese M'Balial. Een afstand van 4836km!

Een andere ooievaar leverde in 1991 ook veel gegevens aan. Het betrof een Duitse vogel geboren in de buurt van Berlijn. Deze vogel werd met radar middels een zender gevolgd en dat leverde het volgende beeld op:

Vanaf Berlijn was de vogel na 1 dag vliegen . en zuiden van Praag, een dag later is de Oos-

tenrijkse grens bereikt. Hij volgde de rivier de Donau en over Wenen komt hij bij de Tsjechoslowaakse grens. In twee dagen tijd via zuidoost Hongarije naar de westelijke Karpaten om een dag later richting Zwarte Zee te vliegen. Via de Bosporus vervolgt hij zijn weg naar Turkije richting Syrië. In Israël via de woestijn de Negev op weg naar de Golf van Suez. Op 16 augustus werd het contact verbroken op de Soedanese grens. Met een gemiddelde snelheid van 55 km. per uur legde deze ooievaar per dag gemiddeld 224 km af. In drie weken tijd vanaf het nest rond Berlijn naar Afrika, ruim 4700km verder. Het blijft een wonder, die vogeltrek!

We hopen dat we met al deze gegevens toch wat inzicht hebben gegeven op de vraag waar al die (Eibertshiem) ooievaars blijven. Vervolgens is interessant om te weten of en zo ja hoeveel Eibertshiem ooievaars er in Nederland deel uit maken van een broedpaar en waar ze verblijven.

Het eerste broedgeval van een Eibertshiem ooievaar dateert van 1984 in Berkum. In 1986 kwam het eerste broedpaar tot stand in Eernewoude waarbij een in Eernewoude geboren ooievaar tot paarvorming kwam met een ooievaar welke was grootgebracht in de vogeltuin van Dhr. Mourik te Groot-Ammers.

In 1994 konden we de volgende broedgevallen van Eibertshiem vogels traceren:

1) In de kooi op het buitenstation heeft een ooievaar een geleewiekte partner gevonden, deze vogel is afkomstig uit het Liesveld waar hij door een ongeluk een deel van de vleugel was kwijtgeraakt. Tot nu toe 3 keer jongen gehad.

2) Een jong uit 1990 is tot paarvorming gekomen met een jong uit Het Liesveld. In '93 en '94 zorgde dit paar voor broedsucces.

3) Een ooievaar geboren in 1982 is sinds 1985 broedvogel in de Wijk. Vanaf 1985 bracht deze Eibertshiem ooievaar in de Wijk 24 jonge ooievaars groot !

4) In Akmarijp is een ooievaar uit 1984 broedvogel vanaf 1991. Twee jongen grootgebracht.

5) Ook in Spanga zit een broedvogel sinds 1993. Deze vogel heeft 1 jong groot gebracht.

6) Een ooievaar geboren in 1991 zorgde in De

Wijk voor 2 jongen.

7) Een ooievaar uit 1990 heeft een partner uit Het Liesveld en heeft in '93 en '94 1 jong grootgebracht in Eernewoude.

8/9 Twee ooievaars uit 1990 vormen een paar en hebben in 2 jaar 5 jongen groot gebracht.

In totaal betekend dit dat er in 1994 dus 9 ooievaars geboren in Eernewoude ergens in Nederland zitten te broeden. Wij hopen dat dit aantal de komende jaren toe zal nemen.

KANSEN VOOR DE OOIEVAAR.

De ooievaar heeft nog steeds onze hulp nodig. Zonder grootscheepse beschermingsmaatregelen heeft deze soort in onze streken nauwelijks meer kans om op lange termijn te overleven. Het beschermen van ooievaars is echter niet eenvoudig. Het in stand houden van een goed leefgebied voor de ooievaar is vaak moeilijk verenigbaar met andere belangen zoals van industrie, landbouw, woningbouw etc. Daarnaast is het bijna onmogelijk om in het verspreidingsgebied van deze trekvogel de benodigde beschermingsmaatregelen uit te voeren. Naast het instant houden van een ooievaarspopulatie moet het ooievaarsproject zich dus richten op het herstel van leef en broedgebieden. Voor ons land betekent dit uitbreiding en behoud van vochtige natte graslanden en het herstel van drassige gebieden langs de rivieren. Vervolgens zal er ook meer aandacht gevraagd moeten worden voor een veilige trekroute en beschermde overwinteringsgebieden.

Wanneer we er in slagen om ook op deze punten succes te boeken dan stijgt daarmee de kans voor de ooievaar om ook op langere termijn in Nederland te overleven.

De ooievaar mag dan internationaal gezien geen bedreigde vogel zijn, het is aan ons de taak om er voor te zorgen dat het nooit zover komt! Van de wereldpopulatie broed 90% in Europa en in de meeste delen van het verspreidingsgebied gaat de soort nog steeds achteruit, dat geeft ook direct de noodzaak van het ooievaarspro-

ject aan.

De komende jaren zullen we dan ook vast moeten stellen welke gebieden in Nederland nog geschikt zijn als broedgebied. Om in onze situatie daar zicht op te krijgen is het noodzakelijk om vast te stellen of de ooievaars het zonder onze hulp ook kunnen. Vandaar dan ook dat we de afgelopen jaren het bijvoeren drastisch hebben verminderd. Het ligt in de bedoeling dat we vanaf dit jaar nog verder verminderen of allicht helemaal stoppen met bijvoeren (dit betreft dan de vrijvliegende vogels). Alleen op die manier kunnen we met zekerheid zeggen of er rond Eernewoude een geschikt ooievaarsbiotoop aanwezig is. Dat meten weten is zal duidelijk zijn.

De komende jaren zullen we dus vooral veel gegevens moeten verzamelen betreffende het gedrag en verspreiding van de ooievaars. Van hoeveel jongen brengen ze groot tot waar fourageren ze, van wat ze eten tot hoeveel ze eten. Niets mag ons waarnemingsvermogen ontgaan. Lezers van dit verslag zouden ons ook kunnen helpen met bv. door te geven wanneer U een ooievaar signaleert (let op ring en zo mogelijk op ringnummer) of waar U "onze" ooievaars ziet fourageren.

TOT BESLUIT.

Kunnen we stellen dat we na 15 jaar Eibertshiem nog niet kunnen zeggen dat we het project kunnen beëindigen. Zeker niet! Wel kunnen we zeggen dat we op de goede weg zijn, er komen steeds meer ooievaars en ook het tal broedparen neemt toe. Maar we zijn er dus nog niet en misschien moeten we nog wel 10 of 15 jaar doorgaan met het ooievaarsproject. Hopelijk blijft U ons hierbij helpen want het zal duidelijk zijn dat we deze vogel alleen een kans op leven kunnen bieden als allen die de ooievaar een warm hart toedragen hun handen ineenslaan!

Maart 1995. Werkgroep It Eibertshiem.

BESTELBON.

..... ex. In het ooievaarsnest.	F15,-
..... ex. Ooievaars op Andersens dak.	F5,-
..... ex. De lachende ooievaar.	F5,-
..... sets kaarten (10 stuks)	F6,-
..... ex. Briefpapier ooievaar.	F8,50
..... ex. Ooievaarmobiel. (75 cm)	F25,-
..... ex. Stropdas.	F25,-
..... ex. Baddoek.	F15,-
..... ex. Stickers. (groot formaat)	F2,50
..... ex. De ooievaar terug in Ned.	F3,50
..... ex. Voor je spreekbeurt met een leuke verrassing.	F7,50
Ja, ik	Naam.

..... Adres.

..... Postcode.

..... Woonplaats.

Geef mij op als donateur voor It Eibertshiem met een jaarlijkse bijdrage van F..... (min. F7,50)

Bestelbon sturen naar:

H. Folkertsma,
Hegedyk 1,
8642 WH LUTKEWIERUM.

ps. De natuur is mooi en fietsen is gezond, doe daarom mee aan de Eibertshiem fietstocht op 28 mei 1995.
Start in Terwispel tussen 09.30 uur en 14.00 uur bij loonbedrijf Jonker.
Lengte 30/35 km.

